

אמרי קודש של ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א רעוא דרעוין פרשת בא תש"ם לפ"ק

פי זה מכאר שלכן נאמר 'גר יהיה זרעך בארץ לא להם' ולא נאמר בארץ מצרים, כי חלק מהשנים לא היו במצרים, ע"ש.

ועל פי החשבון הזה ממשיך לבאר כאן בפרשתנו החשבון של ארבע מאות ושלושים שנה, וז"ל: בין הכל, משנולד יצחק עד עכשיו היו ארבע מאות שנה, משהיה לו זרע לאברהם נתקיים כי גר יהיה זרעך, ושלושים שנה היו משנגזרה גזירת בין הבתרים עד שנולד יצחק. ואי אפשר לומר בארץ מצרים לבדה, שהרי קהת מן הבאים עם יעקב היה, צא וחשוב כל שנותיו וכל שנות עמרם בנו ושמונים של משה, לא תמצאם כל כך, ועל כרחך הרבה שנים היו לקהת עד שלא ירד למצרים, והרבה משנות עמרם נבלעים בשנות קהת, והרבה משמונים של משה נבלעים בשנות עמרם, הרי שלא תמצא ארבע מאות לביאת מצרים, והזקקת לומר על כרחך שאף שאר הישיבות נקראו גרות, אפילו בחברון, כענין שנאמר אשר גר שם אברהם ויצחק (נלאשית לז, כז), ואומר את ארץ מגוריהם אשר גרו בה (שמות ו, ד), לפיכך אתה צריך לומר כי גר יהיה זרעך, משהיה לו זרע, וכשתמנה ארבע מאות שנה משנולד יצחק, תמצא מביאתן למצרים עד יציאתן ר"י שנה, וזה אחד מן הדברים ששינו לתלמי המלך, עכ"ל.

ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה, ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים (יג, מנא). ויש לבאר שהרי לא מצינו שישבו בני ישראל במצרים רק מאתים ועשר שנה, ומהו חשבון של ארבע מאות ושלושים שנה.

והנה מכואר בפרשת לך לך, שהגזירה שנגזרה בכרית בין הבתרים היתה שיהיו זרעו של אברהם בגלות משך ארבע מאות שנה, כמאה"כ (נלאשית טו, יג) ויאמר לאברהם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה, ורש"י הק' שם מכאר החשבון של ארבע מאות שנה, וז"ל: משנולד יצחק עד שיצאו ישראל ממצרים ארבע מאות שנה, כיצד, יצחק בן ששים שנה כשנולד יעקב, ויעקב כשירד למצרים אמר ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה, הרי ק"ג, ובמצרים היו מאתים ועשר כמנין רד"ו, הרי ארבע מאות שנה. ואם תאמר במצרים היו ארבע מאות, הרי קהת מיוורדי מצרים היה, צא וחשוב שנותיו של קהת ושל עמרם, ושמונים של משה שהיה כשיצאו ישראל ממצרים, אין אתה מוצא אלא שלש מאות וחמשים, ואתה צריך להוציא מהן כל השנים שחי קהת אחר לידת עמרם, ושחי עמרם אחר לידת משה, עכ"ל. ועל

מאות שנה, כדי שיוכלו בני ישראל לצאת ממצרים קודם הזמן.

והנה בשעת מכירת יוסף למצרים לא היה שם ראובן, וכן בנימין לא היה לו חלק במכירת יוסף, נמצא שתשע מהשבטים מכרו את יוסף. ואולי יש לומר שהשנים שהיה יוסף במצרים לא נחשב רק עבורו, אלא נחשב כאילו כל אחד ואחד מאחיו שמכרו אותו למצרים היה שם, שהרי הם היו אלו ששלחוהו למצרים, נמצא לנו לפי חשבון של מאתים ועשרים שנה, ואע"פ שהיו אלו אותן השנים, הרי אין אנו מונים אותן אלא בנפרד, שלמעשה לא היו אתו בגלות כדי לחזקו, והיה בגלות לבד, על כן נחשוב כ"ב שנה לכל אחד מאלו השבטים שמכרו את יוסף, יחד עם הכ"ב שנה של יוסף בעצמו, הרי לנו סכום של מאתים ועשרים שנה, ואם נצרפם לרד"ו שנה שהיו בני ישראל במצרים משעה שבאו יעקב ובניו למצרים, הרי לנו ארבע מאות ושלושים שנה במצרים.

ועל פי האמור שפיר יש לפרש מה שקרינו היום במנחה, ויהי בשלח פרעה את העם וגו' ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקוד יפקוד אלקים אתכם והעליתם את עצמותי מזה אתכם (שמות יג, יז). ופירש"י הק' בד"ה והעליתם את עצמותי מזה אתכם, וז"ל: לאחיו השביע כן, למדנו שאף עצמות כל השבטים העלו עמהם, שנאמר אתכם, ע"ש.

ואפשר לומר שהרי ידוע (עיין ילקוט שמעוני פ' צלח רמז רמ"א, וצ"ע משפ"ו צלח ד"ה ויהי צלח ה') שהשר של ים טען ואמר שאין עוד הזמן שיקרע הים לפני בני ישראל, כי יצאו ממצרים קודם הזמן, ואיתא במדרש (שומר טוב מומור קיד, וכן איתא במדרש

נמצא לפי דבריו הקדושים שלא היו בני ישראל במצרים רק כמנין רד"ו שנים, וצריך ביאור, למה נאמר ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה, שמשמע שישבו במצרים סכום של ארבע מאות ושלושים, ולפי חשבוננו של רש"י לא היו כל אלו השנים במצרים. ותירץ רש"י הק' שהכוונה אשר ישבו במצרים, אחר שאר הישיבות שישבו גרים בארץ לא להם, ע"ש. אלא שאם דבריו נכונים למה לא נאמר אשר ישבו בני ישראל בארץ לא להם כמו שנאמר בכרית בין הבתרים, על כרחך צריך לומר שכוונתו למנין השנים שישבו במצרים, וצ"ב האיך מצינו ארבע מאות ושלושים שנה במצרים.

והנה יוסף הצדיק היה במצרים קודם שבאו יעקב ובניו למצרים כ"ב שנה, שהרי יוסף בן שבע עשרה שנה היה כשפירש מאביו, וכשמלך על מצרים היה בן שלשים שנה, שנאמר (צ"ל צ"ל מ"א, מ"א) ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה, הרי י"ג, ושבע שנות השובע, ועוד שנתיים הרעב בקרב הארץ (ס"ט מ"א, ו), הרי עשרים ושתים שנה. והרי ידוע שאינו דומה מי שנמצא בגלות לבד בלי שום אחד ממכיריו ובני משפחתו, למי שיש לו אח לצרה בני ביתו וכדומה, כמו שאיתא במדרש רבה (דנ"ס ג, כג) על הפסוק בצר לך, וז"ל: אמר רבי יוחנן בשם רבי עקיבא, כל צרה שהיא של יחיד צרה, וכל צרה שאינה של יחיד אינה צרה. וכן מובא בספר החינוך (מנוח שלח) שצרת רבים נחמה. ולפי שלא היה לו ליוסף מי שיחזק אותו כשהיה במצרים, כמו שהיה להם לבני ישראל כל זמן של גלות מצרים לחזק אחד את השני, לכן בודאי אפשר לומר שהזמן הזה שהיה יוסף במצרים הוא שהשלים את הארבע

תנחומא פרשת וישב אום ט' עה"פ (תהלים קיד, ג) הים ראה וינס מה ראה, ראה ארונו של יוסף. ועל פי האמור יש לומר שראה הכ"ב שנה שהיה יוסף במצרים, והם משלימים הזמן של גלות מצרים. ולכן אמר יוסף אל אחיו 'והעליתם את עצמותי מזה אתכם', שאף עצמות כל השבטים יעלו עמו, שכן השלמת הארבע מאות ושלשים שנה היתה רק בצירוף אחי יוסף שמכרו אותו, ולכן רק על ידי שראה הים ארונו של יוסף ביחד עם ארונות של אחיו שמכרו אותו, נקרע הים.

אנו נמצאים כעת בתקופת השוכבים, והדרך לתקן כל מה שפגמנו הוא רק ע"י מדת האחדות כידוע, וזהו 'והעליתם את עצמותי', שאפשר לתקן מדתו של יוסף מדת היסוד, ע"י 'אתכם', היינו אם יש אהבה ואחוה שלום ורעות בכלל ישראל, ובזכות שהיה אחדות אצל כלל ישראל יצאו ממצרים, וכן אם יהיה אחדות בינינו נזכה כל אחד ואחד ליציאת מצרים הפרטי, ולגאולה קרובה בעגלא ובמהרה. דידן, אמן.

יו"ל ע"י בית המדרש צבי לצדיק בלאזוב

ע"ש כ"ק רבוה"ק זצוקללה"ה זי"ע • בנשיאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

5202-12th Ave. Brooklyn, NY 11219